

Oahppoplána – Sámi musihkka ja lávdi

Sámediggi mearridan lánkaásahussan 31.03.2020, lánkavuodđu: suoidnemánu 17.b 1998 nr 61 lánka vuodđoskuvlla ja joatkkaoahpahusa birra (oahpahušlánka). §6-4 nubbe lađas.

Oahppoplána sámi musihkka ja lávdi lea ohppiide geat háliidit bargat kreatiivalaččat luđiiguin, muitalusaiguin ja lánvedáidagiin. Fága galgá áddit reaidduid ipmirdit luođi erenoamašvuodaid ja funkšuvnnaid ja sámi historjjálaš muitalusaid vai sáhttet seailuhit, gaskkustit ja ráhkadit ođđa lánveovdanbuktimiid. Oahppoplána lea vuodđuduvvon sámi árvvuide, gillii, kultuvrii ja servodateallimii.

Diibmolohku - Sámi musihkka ja lánvddis lea 140 jahkediimmu

Diibmolohku lea addon 60-minuhtasaš ovttadagain.

Oahppoplána - Sámi musihkka ja lánvdi

gusto 01.08.20 rajes

Oahppoplána – Sámi musihkka ja lávdi

Fága birra

Fága relevánsa ja guovddáš árvvut

Sámi musihkka ja lávdi addá vejolašvuođa vásihit, ipmirdit ja ovdanbuktit juoigama ja sámi muitalusaid. Fága galgá leat mielde addimin ohppiide reaidduid maiguin ipmirdit juoigama ja sámi historjámuitaleami iešvuođaid ja doaimmaid vai sáhttet seailuhit, gaskkustit ja ávdnet ođđa lávdealbmanahhtimiid. Fága galgá leat mielde ráhkkanahhtimin ohppiid bargodillái mii gáibida ipmirdit man deatálaččat doaimbi, estehtalaš ja visuála gálggat, gulahallan, kreativitehta ja ovttasdoaimman leat. Fága galgá addit ohppiide kulturipmárdusa ja máhtu sámi servodateallima birra, ja ráhkkanahhtit ohppiid árjjalaččat searvat iešguđetlágan sosiála oktavuodaide.

Buot fágat galget leat mielde ollašuhttimin oahpahusa árvovuođu. Sámi musihkka ja lávdi galgá váikkuhit dasa ahte oahppit besset vásihit movt kultuvrralaš mánggabealatvuohta ja iešguđetlágan identitehtat sáhttet leat riggodahkan ja resursan dáiddalaš proseassaide. Fága movttiidahtta hutkanilu ja suokkardangoikku go dat lávdedáidagiin ovddida miellagovahallama ja originalitehta. Oahppoplána lea vuodđuduvvon sámi árvvuide, gillii, kultuvrii ja servodateallimii.

Guovddášelemeanttat

Luohti ja sámi musihkka

Guovddášelementii luohti ja sámi musihkka gullá juoigan ja árbevirolaš sámi vokála musihkkavuogi ovdanbuktin dainna sierralágan doaimmain, hámiin ja jietnageavahemiin. Dasa gullá maiddá árbevirolaš musihka suokkardeapmi, komponeren, arrangeren ja ovdanbuktin luođi vuolggasadjin, ja ahte vásihit sámi musihka ja bidjat dan álgoálbmotkontekstii.

Sámi muitalanárbevierru

Guovddášelementii Sámi muitalanárbevierru gullá muitalusaid ja sámi lávdeteavsttaid gaskkusteapmi ja ovdanbuktin. Dasa gullá maiddái árbevirolaš muitalusaid dulkon ja ovdanbuktin, ja ođđa muitalusaid ráhkadit.

Sámi lávdi

Guovddášelementii Sámi lávdi gullá juoigan, sámi musihka ovdanbuktin ja sámi muitalusaid gaskkusteapmi deattuhettiin ovdanbuktima, gulahallama ja ovttasdoaimama lávddis. Dasa gullá maiddái persovnnalaš vugiin hábmet lávdeovdanbuktimiid lihkademiin ja teakstagaskkustemiin

Fágaidrasttideaddji fáttát

Álbmotdearvasvuohta ja eallimis birgen

Sámi musihkka ja lávdi fágarasttildeaddji fáddái álbmotdearvasvuohta ja eallima hálddašeapmi gullá dat mo olbmos luđiin, musihkain, muitalusaiguin, lávlagiiguin ja lihkademiin lea mielde addimin posiitiiva iešgova ja nannemin identitehta. Dasa gullá maid gaskavuodaid ovddideapmi ja dáiddu ovttasbargat oktasaš mihttomeriid ollašuttimiin ovttasdoaimmandiliin

Vuodđogálggat

Njálmmálaš gálggat

Njálmmálaš gálggat fágas Sámi musihkka ja lávdi mearkkaša geavahit giela ja jiena juoigamis, lávlumis ja teakstagaskkusteamis iešguđetge ovdanbuktindiliin. Dat mearkkaša maiddái guldalit ja digaštallat dáiddalaš proseassaid ja bohtosiid.

Máhttit čállit

Máhttit čállit fágas sámi musihkka ja lávdi mearkkaša muitalanteavsttaid hábmet ovdanbuktimii, čájálmasaide ja konsearttaide, ja čállit logga ja reflešuvdnanotáhtaid.

Máhttit lohkat

Máhttit lohkat fágas Sámi musihkka ja lávdi mearkkaša dulkot teavsttaid ja háhkat máhtu teavsttain, ovdanbuktimiin, čállojuvvon komposišuvnnain ja dáiddalaš ideain ságastallamiidda ja analyseremiidda, doaimmaheami ja ovdanbuktima várás.

Máhttit rehkenastit

Máhttit rehkenastit fágas sámi musihkka ja lávdi mearkkaša ipmirdit ja máhttit geavahit dakkár vuodđoelemeanttaid go tonalitehta, váibmoravkima, ritmma ja iešguđetlágan távttaid sihke musihka, lihkadeami, teavstta ja luođi ovdanbuktimis.

Digitála gálggat

Digitála gálggat fágas sámi musihkka ja lávdi mearkkašit máhttit ávkkástallat prográmmagálvvuiguin musihkka-, jietna-, čuovga- ja teakstasuorggis dasa ahte ráhkadit ja ovdanbuktit dáiddalaš buvttademiid ja fágalaš bargguid, seammás go čájeha buori digitála árvoštallannávcca. Dat mearkkaša maidái čuovvut njuolggadusaid mat gusket dahkkivuoigatvuhtii ja persovdnasuodjalussii.

Gealbomihttomearit ja árvoštallan

Gealbomihttomearit ja árvoštallan sámi musihkka ja lávdi

Gealbomihttomearit

Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit

- suokkardit ja reflekeret sámi árbevirolaš juoigama ja máinnasteami doaimma birra historjjálaš ja dálááiggi perspektiivvas
- suokkardit ođđafuomášumiid sámi musihkas ja álgoálbmotmusihkas ja daid geavahit iežas ráhkademiin
- analyseret iešguđetlágan luđiid tonalitehta ja rytmiikka ja daid geavahit vuodđun improvisašuvdnii ja iežas komposišuvnnaide ja arrangemeanttaide

- ráhkadit luđiid ja juoigat repertoára iešguđet ovdanbuktindiliin
- plánet, ráhkadit ja gaskkustit sámi mitalusaid iešguđet ovdanbuktindiliin
- suokkardit iežas persovnnalaš ovdanbuktinvuogi ja ávdnet ođđa lávdeovdanbuktimiid geavahettiin luođi, musihka, mitalusaid, lihkadeami ja digitála reaidduid ovttasdoaimmas earáiguin
- analyseret ja ságaškuššat luođi, musihka, lihkadeami ja mitalusaid anu iežas lávddálaš gaskaoapmin ja identitehta ovdanbuktimin.

Dađistaga árvvoštallan

Dađistaga árvvoštallan galgá leat mielde ovddideamen oahppama ja gelbbolašvuoda fágas sámi musihka ja lávdi. Oahppit čájehit ja ovddidit gelbbolašvuoda fágas go suokkardit, ráhkadit, arrangerejit ja ovdanbuktet sámi musihka, luođi, lihkadeami ja mitalusaid iešguđet ovdanbuktindiliin ja go sii reflekterejit daid gaskavuodaid. Oahppit čájehit ja ovddidit maiddái gelbbolašvuoda fágas ovttasbarggu bokte dáiddalaš ideaid gaskkustemiin.

Oahpaheaddji galgá diktit ohppiid váikkuhit oahpahussii, ja movttiidahttit oahppanhálu dainna lágiin ahte oahppit besset suokkardit fágalaš ja dáiddalaš proseassaid, hábmet iežaset albmanahttinvugiid ja barget kreatiivvalaččat vai olahit bohtosa. Oahpaheaddji galgá gulahallat ohppiiguin ovdáneami birra fágas sámi musihka ja lávdi ja oahppit galget beassat geahččaladdat. Dan gelbbolašvuoda vuodul maid oahppit čájehit, sii galget beassat sániiguin mitalit maid sii orrot máhttimin, ja reflekeret iežaset fágalaš ovdáneami ektui. Oahpaheaddji galgá rávvet viidáset oahppama birra nu ahte oahppit sáhttet rávvagiid geavahit iežaset kreativitehta ovddideapmái ja buorideapmái suokkardeamis, ávdnemis ja ovdanbuktimis ja albmanahttit iežaset gealbbu sihke geavatlaččat ja njálmmálaččat.

Oppalaš árvvoštallan

Oppalašárvosátni galgá čájehit oahppi ollislaš gelbbolašvuoda sámi musihkas ja lávdis go oahpahus fágas loahpahuvo. Oahpaheaddji galgá plánet ja láchit oahpaha nu ahte oahppit besset mángga láchkai, oahpes ja amas dilálašvuodain, čájehit iežaset gelbbolašvuoda mas ipmárdus, reflekšuvdna ja kritihkalaš jurddašepmi leat oassin. Oahpaheaddji galgá bidjat árvosáni fágas

sámi musihkka ja lávdi dan vuodul máid oahppi lea čájehan sihke geavatlaččat ja njálmmálaččat go lea čađahan presentašuvnnaid, ovdanbuktimiid ja eará relevánta fágalaš bargguid, ja refleškuvnnain proseassaid ektui.

Árvvoštallanortnet

Oppalaš árvvoštallan

Sámi musihkka ja lávdi: Oahppis galgá leat okta oppalašárvosátni.

Eksámen ohppiide

Sámi musihkka ja lávdi: Oahppi gessojuvvo njálmmálaš-geavatlaš eksámenii, ráhkkanansiin. Eksámen ráhkaduvvo ja árvvoštallojuvvo báikkálaččat.

Eksámen privatisttaide

Sámi musihkka ja lávdi: Privatista gessojuvvo njálmmálaš-geavatlaš eksámenii, ráhkkanansiin. Eksámen ráhkaduvvo ja árvvoštallojuvvo báikkálaččat.

Fylkkasuohkan mearrida galget go privatisttain leat ráhkkananoassi báikkalaš árvvoštallon eksámenis.